

PROGRAM DE URGENTA PENTRU IESIREA DIN CRIZA SI RELUAREA CRESTERII ECONOMICE

Anul 2010 este un an crucial in evolutia viitoare a Romaniei.

O guvernare eficienta este obligata sa adopte masuri de reforma institutionala si de modernizare a marilor sisteme publice (educatie, sanatate, pensii, ordine publica s.a.), insotite de programe investitionale adecvate, care sa stopeze declinul economic si sa asigure, incepand cu anul viitor, reluarea cresterii economice. Dimpotriva, o guvernare lipsita de vointa politica si de pricepere cum este cea actuala va crea haos administrativ, va adanci deficitele si va creste datoria publica, ajungandu-se chiar la blocaje in functionarea statului.

Criza romaneasca este marcata, in primul rand, de reducerea dramatica a produsului intern brut, precum si de scaderea brutala a nivelului de trai. Dupa primul trimestru al anului 2010, economia romaneasca continua sa fie in recesiune. Aceasta contractie este insotita de dublarea numarului de someri. Influenta directa a cresterii somajului asupra bugetului ajutorului de somaj va fi, in 2010, cu 1 miliard de euro mai mare decat in 2008. Costul somajului asupra bugetului consolidat va fi de peste 2,5 miliarde de euro.

Anul 2010 inregistreaza recorduri fara precedent in ceea ce priveste deficitul bugetar, care in trimestrul I 2010 este, in termeni nominali, cel mai mare, pentru aceasta perioada a anului, din intreaga istorie a Romaniei, de cca 2 miliarde de euro. Fara masuri rapide si severe de ajustare, deficitul bugetului consolidat va depasi, la sfarsitul anului 2010 9% din PIB (11 miliarde de euro).

Datoria publica a crescut de la 21,7% din PIB in 2008 (fata de 22% in 2004), la peste 30% din PIB in 2009 si risca sa ajunga la peste 36% din PIB in 2010, ceea ce ar insemna o crestere de peste 20 miliarde de euro. Aceasta

ar duce, practic, la o dublare a datoriei cumulate in toata perioada tranzitiei. Faptul ca aceasta crestere uriasa a datoriei publice are loc in conditii de recesiune face ca ea sa devina nesustenabila.

Situatia economica si dezechilibrele bugetar-fiscale au reluat, pe fundalul scaderii dramatice a investitiilor straine, trendul crescator al deficitului de cont current si al volatilitatii cursului de schimb, cu tendinta de slabire a monedei nationale.

Aceste realitati impun la intrebarea “Ce-i de facut?” un raspuns imediat, dar nu prapit ci eficient. Lipsit de responsabilitate si de viziune si coplezit de panica, Guvernul, in frunte cu primul sau ministru en-titre Traian Basescu, a anuntat un pachet de masuri care prevede, in principal, reducerea in termeni nominali a veniturilor salariale ale bugetarilor cu 25% precum si reducerea pensiilor si ajutoarelor sociale cu 15%. Pachetul cuprinde, de asemenea, o serie de masuri de crestere a fiscalitatii. **Toate acestea vor duce la scaderea veniturilor a peste 9 milioane de cetateni romani, pentru majoritatea lor dincolo de pragul de suportabilitate, la scaderea consumului, cu influenta negativa asupra sectorului privat, precum si la cresterea somajului.**

Acest asa-zis program va vlagui si mai mult economia, afectata de lipsa oricaror masuri anticriza in cursul anului 2009, va crea dezordine sociala si va agrava declinul economic. In aceste conditii, in scurt timp vom asista la noi masuri de ajustare a dezechilibrelor bugetare, facand de neevitat o majorare a impozitelor directe si a taxei pe valoarea adaugata, situatie de neacceptat, in opinia Partidului National Liberal, pentru cetatenii Romaniei.

Iata de ce Partidul National Liberal respinge acest pachet de masuri ca fiind un raspuns inadecvat la provocarile realitatii. **O reducere mecanica, fara discernamant, a cheltuielilor salariale si sociale ale bugetului, nu poate fi o masura inteleapta.**

Partidul National Liberal considera ca actualul impas poate fi depasit printr-o actiune de ansamblu pe trei directii: stimularea investitiilor, cresterea veniturilor bugetare si redimensionarea rolului statului.

Partidul National Liberal propune un Program de Urgenta pentru iesirea din actuala criza si reluarea cresterii economice. Acest program isi propune ca orizont de timp imediat incadrarea in tintele stabilite in Acordul revizuit cu

Fondul Monetar International, in conditiile in care nu sunt abandonate masurile reformatoare. Prin Programul PNL sunt propuse masuri ferme de modernizare a sistemelor publice si de crestere a rolului activ, stimulator, al bugetului. Aceasta asumare strategica pentru anul 2010 creeaza premisele ca anul 2011 sa devina anul relansarii economice, oferind conditii pentru ameliorarea nivelului de trai al populatiei.

In consecinta, obiectivele asumate de PNL prin Programul de Urgenta sunt urmatoarele:

- A) Crearea unui cadru favorabil mediului economic și promovarea unor măsuri sectoriale cu efect de antrenare a economiei;**
- B) Reducerea cheltuielilor publice prin restructurarea cheltuielilor bugetare si redimensionarea rolului statului si nu prin reducerea salariilor si pensiilor bugetare. Se va avea in vedere incadrarea in tinta de deficit convenita cu FMI, de 6,8% din PIB pentru anul 2010 ;**
- C) Cresterea veniturilor bugetare precum si reducerea evaziunii fiscale.**
- D) Eficientizarea sistemului de management si control pentru cresterea absorbtiei fondurilor europene**

PACHETUL DE MASURI IMEDIATE PROPUSE DE PNL

A.Crearea unui cadru favorabil mediului de afaceri

In viziunea liberala, sustinerea mediului de afaceri reprezinta singura solutie pentru relansarea economica, pentru crearea locurilor de munca, pentru consolidarea bugetar-fiscala si pentru ameliorarea nivelului de trai. Politicile publice trebuie sa asigure un cadru predictibil si adecvat relansarii economice. Un parteneriat onest intre un Guvern responsabil si mediul privat contribuie la prosperitate si pace sociala.

- a) Mentinerea actualului sistem fiscal.** Aceasta inseamna, in primul rand, mentinerea cotei unice de 16%, care a constituit unul din principalele motoare ale dezvoltarii economice in perioada 2005 –

2008, fiind considerata de mediul de afaceri drept cea mai importanta masura fiscala luata in perioada de tranzitie. Suntem, de asemenea, impotriva cresterii cotei standard de TVA de 19%. Orice majorare de TVA va conduce la scaderea consumului, va pune in pericol atingerea tintei de inflatie si va afecta categoriile cele mai sarace ale populatiei, aflate deja la limita suportabilitatii;

- b) Anularea impozitului minim**, masura care a lovit, mai ales, micii intreprinzatori, antrenand un mare numar de radieri, lichidari ori suspendari de IMM-uri (aproape 200 000 in 2009);
- c) Reducerea TVA** pentru constructiile si tranzactiile de locuinte noi la 5%, pentru stimularea industriei constructiilor si a pietei imobiliare;
- d) Reasezarea redeventelor si taxelor de concesiune**, ceea ce ar putea dubla veniturile statutui din aceste surse;
- e) Introducerea taxarii inverse** pentru produsele agro-alimentare si pentru lucrarile de constructii – montaj, cu efect in ceea ce priveste reducerea evaziunii fiscale;
- f) Reducerea integrala a cotelor de contributii sociale** pentru intreaga perioada a anului 2010, pentru angajatorii care creeaza locuri de munca si angajeaza persoane aflate de peste trei luni in somaj. In anul 2011 reducerea cotelor de contributii sociale se va situa la un nivel de 50%;
- g) Scutirea de impozitare a dividendelor** care vor fi reinvestite si care conduc la crearea de noi locuri de munca;
- h) Achitarea obligatiilor in termen de maxim 30 de zile** de la data scadentei, de catre toate institutiile din administratia centrala si locala catre furnizori. Acest set de masuri va fi insotit de un mecanism de compensare in cadrul aceluiasi buget precum si de emiterea unui “certificat de garantare” de catre institutiile publice debitoare, pentru asigurarea finantarii de catre institutiile bancare;
- i) Capitalizarea CEC BANK**, marind astfel resursele de creditare utilizate la finantarea cu prioritate a IMM-urilor;

- j) Capitalizarea EXIMBANK**, pentru promovarea exporturilor si diversificarea instrumentelor de asigurare si garantare a operatiunilor de export;
- k) Aplicarea unui program de sustinere a pietei de capital;**
- l) Instituirea**, in colaborare cu Banca Nationala a Romaniei, a unui mecanism de atragere, prin sistemul bancar romanesc, de linii de finantare de la institutiile financiare internationale cu destinatia creditarii intreprinderilor mici si mijlocii;
- m) Asumarea angajamentului politic ca totalul cheltuielilor de investitii sa fie mai mare decat deficitul bugetului consolidat.** Astfel va exista garantia ca imprumuturile sunt indreptate exclusiv catre investitii, creind astfel resursele de rambursare a lor.

Cresterea deficitului bugetar se va face exclusiv pentru:

- **investitii publice in infrastructura;**
- **cofinantarea fondurilor europene;**
- **parteneriat public privat;**
- **capitalizarea institutiilor financiare ale statului, inclusiv a fondurilor de garantare;**
- **imbunatatirea managementului IMM-urilor;**
- **ajutor de stat pentru mari proiecte investitionale.**

B. Reforma cheltuielilor publice

Orice reforma trebuie sa inceapa cu reforma statului. In viziunea liberala, reforma statului inseamna reformarea principalelor sisteme publice. Aceasta reforma nu se face prin reducerea mecanica, nediferentiata a cheltuielilor publice, ci prin redimensionarea rolului statului si restructurare bugetara.

a) Reducerea aparatului birocratic.

Restructurarea administratiei publice centrale prin:

- Reducerea numarului de ministere in functie de tipul politicilor publice pe care le realizeaza;
- Reducerea in continuare a numarului de agentii care trebuie sa urmareasca, pe de o parte tipul de activitate pe care o presteaza (autorizare, reglementare, control etc.), iar, pe de alta parte, sa respecte principiul autonomiei functionale sau independentei, si evitarea conflictului de interese;
- Reducerea aparatului prefecturilor la care se vor pastra doar atributii in domeniul controlului de legalitate al actelor administratiei locale.

Restructurarea administratiei publice locale prin:

- generalizarea standardelor de costuri si de personal in scopul reducerii poverii administrative;
- desfiintarea structurilor deconcentrate in majoritatea domeniilor. Astfel, inspectoratele si directiile judetene din domeniile educatiei, sanatatii, culturii, muncii, agriculturii etc. vor fi desfiintate si atributiile lor vor fi transferate autoritatilor locale;
- Utilizarea fondului de rulment al autoritatilor publice locale numai pentru investitiile in curs (masura temporara 2010 – 2011).

b) Reducerea cheltuielilor bugetare si stoparea risipei, prin ajustarea unor capitole de cheltuieli:

- **Reducerea cu 50% a cheltuielilor prevazute in legea bugetara cu:**
  - o Achizitii de imobile, dotari independente;
  - o Elaborarea studiilor de prefezabilitate si de fezabilitate;
  - o Deplasari, detasari, transferuri;
- **Reducerea cu 25% a cheltuielilor prevazute in bugetul de stat cu bunuri si servicii (protocol, carburanti, posta, telecomunicatii)**

- Instituirea prin lege a obligativitatii realizarii de catre autoritatile publice locale de investitii, in primul rand in domenii prioritare (alimentare cu apa si canalizare, tratarea apelor uzate, transport, sanatate si educatie); orice investitie sa nu va fi aprobata numai dupa finalizarea celor din domeniile mentionate (mai ales in situatiile in care acestea reprezinta angajamente ale Romaniei fata de UE);
- Instituirea obligativitatii ca institutiile publice centrale si locale sa elaboreze proiectele de investitii cu respectarea cerintelor aplicabile proiectelor finantate din fondurile europene, cuprinzand in finantarea acestora in mod obligatoriu si o cota parte de finantare europeana;
- Organizarea de licitatii la nivel central pentru obiectivele de investitii, bunuri si servicii pentru toate structurile din subordine sau in coordonare, masura ce va avea ca efect reducerea cu cca 30% a cheltuielilor la nivelului bugetului consolidat.
- Plata prin card a pensiilor in mediul urban, pentru reducerea cheltuielilor postale
- Modificarea cadrului legislativ referitor la achizitiile publice in ceea ce priveste:
  - o posibilitatea semnarii contractelor de achizitii publice odata cu decizia autoritatii contractante de atribuire a contractelor (dupa expirarea termenului legal de contestare si solutionarea acestora de catre autoritatea contractanta);
  - o infiintarea in cadrul Curtilor de Apel, a unor complete de judecata specializate in domeniul achizitiilor publice, sprijinite de un corp de experti acreditati in domeniul achizitiilor publice; instituirea unui sistem de amenzi aplicabile autoritatilor contractante in cazul in care decizia acestora se invalideaza de catre instanta;

- in vederea eliminarii ofertelor sub/supraevaluate, stabilirea si impunerea unui algoritm de eliminare a preturilor neobisnuit de scazute/mari ;
- definirea clara a modului in care se pot modifica contractele de achizitii.

c) Redimensionarea rolului statului prin reducerea atributiilor sale si transferarea acestora catre mediul privat prin:

- Scoaterea din sfera de cuprindere bugetara a unor institutii de autorizare si certificare, cu pastrarea acestora sub controlul autoritatilor de reglementare;
- Crearea Camerelor agricole si transferarea atributiilor specifice ale statului catre acestea;
- Stimularea privatizarii in domenii precum educatia, sanatatea, cercetarea.

C. Cresterea veniturilor bugetare si reducerea evaziunii fiscale

O politica eficienta in acest domeniu poate oferi resurse considerabile imbunatatirii executiei bugetare. Conformarea voluntara a scazut de la 83% in 2008 la 72% in 2009. Fiecare procent de crestere a conformarii voluntare asigura un plus de jumatate de miliard de euro la veniturile bugetare.

Masurile imediate pe care le propune Partidul National Liberal in acest domeniu sunt:

- a) Introducerea unor bonificatii de 5% din valoarea obligatiilor fiscale pentru contribuabilii care isi platesc taxele la termen;
- b) Reducerea majorarilor de intarziere la plata obligatiilor fiscale la 0,02% pe zi, corelat cu nivelul anual al dobanzii de referinta al Bancii Nationale a Romaniei;
- c) Continuarea procesului de informatizare al ANAF si finalizarea centralizarii bazelor de date si interconectarea sistemelor IT cu cele ale caselor de asigurari sociale (pensii si sanatate);

- d) Reforma structurilor de control si inspectie fiscala din subordinea ANAF (inspectie fiscala, garda financiara, antifrauda si supraveghere vamala), prin unificarea acestora intr-o singura structura de control antifrauda, eliminand suprapunerile in verificarea contribuabililor precum si interpretarea si aplicarea diferita a legislatiei fiscale;
- e) Utilizarea brigazilor multilaterale de control din statele UE in ceea ce priveste operatiunile de import intracomunitar cu bunuri;
- f) Utilizarea unor echipe internationale specializate in control vamal in zonele de risc de la frontiera cu tari nemembre ale Uniunii Europene;
- g) Elaborarea unui nou act normativ privind colectarea unificata a impozitului pe salarii si a contributiilor sociale precum si implementarea **declaratiei unice**.

D. Eficientizarea sistemului de management si control pentru cresterea absorbtiei fondurilor europene, prin:

- externalizarea unor functii atribuite in prezent administratiei publice centrale, in baza prevederilor actelor normative europene (ex. functia de plata);
- asigurarea transferului de fonduri in mod direct, de la nivel central catre contractori, evitand astfel un circuit financiar prelungit;
- acordarea avansului pentru IMM-uri se va realiza fara obligatia prezentarii garantiei de avans, dar cu obligatia efectuarii platilor din contul de avans doar pentru facturi aferente proiectului aprobat;
- verificarile cheltuielilor pentru proiectelor publice se vor realiza dupa efectuarea integrala a platilor, asigurand astfel un rulaj ridicat al fondurilor publice;
- fondurile europene se vor derula fie prin trezoreria statului fie prin banci comerciale (la dobanda de piata), si nu prin Banca Nationala a Romaniei;
- realizarea de analize economico-financiare pentru proiectele publice de investitii si acordarea contributiei bugetului de stat, in completare, in functie de capacitatea de cofinantare a beneficiarului final;

- posibilitatea acordarii unui bonus financiar (cresterea contributiei publice nationale) pentru situatiile in care proiectele europene sunt finalizate in avans fata de termenele contractuale.

Aplicarea hotarata a acestui Program va asigura echilibrul finantelor publice, ajustarea deficitelor si relansarea economica. Programul nostru, spre deosebire de al celorlalte partide politice parlamentare, nu-si propune sa scada veniturile populatiei, asa cum propune PD-L, si nici sa creasca fiscalitatea, asa cum doreste PSD. In aceste momente grele pentru Romania,PNL isi reafirma optiunile de dreapta care constau in stimularea initiativei private in slujba binelui public si in asezarea institutiei numite cetatean in centrul tuturor politicilor sale.